

Maria Adolfsson
Natur- och vattenstrateg
Maria.Adolfsson@trelleborg.se

Kommunstyrelsen

Remiss från SBN om handlingsplan mikroplast

Miljöavdelningen Samhällsbyggnadsförvaltningen har utifrån ett kommunalt perspektiv tagit ett helhetsgrepp kring miljöproblematiken runt mikroplaster vilka återfinns och kontinuerligt sprids i miljön från en rad olika källor. Förvaltningen engagerar nu större delen av kommunen i frågan genom att ta fram och skicka ut på remiss, det strategiska dokumentet Handlingsplan för att minska spridningen av mikroplaster i Trelleborgs kommun – ”Projekt mikroplaster”. Hållbar Utveckling och Kommunstyrelsen får här möjlighet att lämna synpunkter på handlingsplanen.

Beredning

Syftet med handlingsplanen är att starta upp det lokala arbetet med att minska och begränsa spridningen av mikrokräp, mikroplaster och farliga kemiska ämnen till miljön i Trelleborgs kommun. Spridningen av mikrokräp, mikroplaster och farliga kemiska ämnen i miljön anses vara ett av de största hoten mot en ekologisk hållbar utveckling. Handlingsplanen har sin grund i bland annat riksdagens miljökvalitetsmål Giftfri miljö. Dessutom finns även kemikaliefrågor integrerade i 8 av de 17 globala målen för Agenda 2030. Handlingsplanen är även ett led i arbetet med kommande Lokal Kemikalieplan för Trelleborgs kommun. Handlingsplanen består i huvudsak av tre delar; en inledande del, flertalet delprojekt med tillhörande åtgärder och avslutningsvis en beskrivande del som förklarar varför vi ska arbeta med att ta bort mikroplaster från miljön. Handlingsplanen avslutas med referenser.

Yttrande

Handlingsplanens upplägg och helhetsintryck

Strategiskt mycket viktigt är att åtgärder kopplade till delprojekten helt går i linje med redan antagna lokala miljömål både vad gäller genomförandetid och kvantitativa och kvalitativa resultat. Med en god matchning med kommunens lokala antagna miljömål kan handlingsplanen för att minska spridningen av mikroplaster bli ett mycket smart verktyg som hjälper kommunens förvaltningar att konkretisera och att nå flera av de redan antagna lokala miljömålen. Särskilt de lokala mål som är kopplade till riksdagens miljökvalitetsmål giftfri miljö. Efter att

matchningen med miljömålen är kontrollerad bör samtliga delmål få en föreslagen deadline där några delmål ska vara genomförda inom kortare tid medan andra sätts på en längre tid för att få handlingsplanen och Projekt mikroplaster ”levande” under hela tiden handlingsplanen är aktuell.

För att åtgärder ska kunna genomföras effektivare efter att handlingsplanen antagits behöver även en kostnadsberäkning kopplas till vart och ett delmål. Inom flertalet av åtgärderna finns möjligheter att ordna hjälp till finansiering via externa medel genom olika ansökningar till fonder och utlysningar. Det kan eventuellt vara lämpligt att inom handlingsplanen ge några olika specifika exempel på möjliga finansieringsformer med externa medel.

Handlingsplanen är tydlig i sin grundstruktur men dock finns ett par delar som kan justeras och utvecklas vidare.

Inledande stycke tar upp syftet med att ta fram handlingsplanen. Detta stycke kan gärna utvecklas. Det förstås naturligtvis av handlingsplanen att mikroplaster i miljön inte är bra. Det kan dock gärna förtydligas än mer varför det är olämpligt att i miljön anrika mikroplaster av olika slag och varför biologisk mångfald lider skada av dessa partiklar. Även problematiken kring de diffusa utsläpp av mikroplaster som i dag kontinuerligt sker är klokt att översiktligt nämna redan i inledningen av handlingsplanen.

Det är bra att inledningen tar upp kopplingen till nationella och internationella mål för miljö och hållbar utveckling. Dock saknas kopplingen till Trelleborgs lokalt antagna miljömål.

Den inledande delen innehåller även ett stycke som klargör frågeställningarna kring vem som ska genomföra åtgärderna, när det ska ske samt hur åtgärdsarbetet ska följas upp. Här omnämns kontaktpersoner, arbetsgrupper och uppföljning enligt STRATSYS. Upplägget känns tydligt och väl genomtänkt. Dock önskas en något tydligare beskrivning av miljöavdelningens roll i upplägget och vem som ansvarar för uppföljningsprocessen. Erfarenheten är att liknande processer behöver en målmedveten och mycket fokuserad ”motor” för att processen och handlingsplanen ska kunna implementeras. Det vore klokt att redan nu tydligt sätta upp processramarna med motor och drift samt kopplingen till Stratsys-verktyget.

Delprojekt och tillhörande åtgärder

Delprojekt 1. Rening av dagvattenutsläpp. Väg och däckslitage.

Under Delprojekt 1. nämns det att det kan vara viktigt att bevaka dricksvattenkvaliteten med avseende på mikroplaster. Det upplevs märkligt att blanda livsmedelsfrågan och däckslitage med åtföljande dagvattenhantering i samma delprojekt. Om det finns indikationer eller möjliga misstankar om att Trelleborgs dricksvatten kan vara kontaminerat med mikroplaster finns anledning att lägga denna fråga i ett eget separat delprojekt med tillhörande specifika åtgärder.

Åtgärd 1. Innehåller många olika åtgärder. Det kommer att avsevärt förenkla utvärdering och uppföljning om dessa åtgärder punktas upp eller läggs som flera separata åtgärder istället.

Åtgärd 3. Kan kompletteras med tex att tillräcklig renhållning och sopning av vägnätet genomförs kontinuerligt i lämplig grad för att höja kvaliteten på dagvatten som når recipient.

Under ansvariga för Delprojekt 1 omnämns Trafikverket som en av de ansvariga till att åtgärder för delmålet genomförs. Då kommunen inte riktigt kan styra över vad andra myndigheter ska göra är det tveksamt om trafikverket verkligen bör omnämnas på detta sätt. I stället kan trafikverket omnämnas i en åtgärd där uppgiften är att ta upp en dialog med trafikverket om problematiken.

Delprojekt 2. Konstgräsplaner.

I texten under konstgräsplaner omnämns ett par förkortningar. För tydlighetens skull är det önskvärt om förkortningarna även skrivs ut. I samma stycke berättas det att 60-70% av konstgräsplaner består av återvunna bildäck mm. Gäller denna siffra för Trelleborg eller nationellt? Det hade varit bra om det framgick vilka typer av konstgräsplaner som finns anlagda i Trelleborgs kommun. Dessutom nämns en rad intressanta fakta med siffror. Någon siffra upplevs märklig. Det är bra om samtliga ses över för att säkerställa att de är rätt samt att källor till siffror omnämns eftersom dessa kan komma att användas vid fler tillfällen eftersom handlingsplanen blir aktuell under lång tid.

Åtgärds paketet i delprojekt 2 känns för avvaktande. Eftersom placeringen av konstgräsplaner är känd borde det vara relativt enkelt att åtminstone minska svinnet av fyllnadsmaterial vid planerna genom att omedelbart introducera förutsättningarna för en beteendeförändring. Ett sätt är att tydligt anslå information om att man ska borsta av sig och tömma skorna på anvisad plats på eller vid planen, en sorts "plastfälla" eller saneringsplats. Denna ska då vara ordnad så att de små partiklarna inte sprätter iväg utanför fällan utan stannar kvar även om man skakar plagg samt att det även är lätt att återanvända och återföra fyllnadsmaterialet till fotbollsplanen igen. Naturligtvis ska "plastfällan" läggas på maximalt avstånd från närmaste dagvattenbrunn. Dessutom bör samtliga lag, ledare, spelare och anhöriga till spelare på konstgräs ges en mycket god information om problematiken med fyllnadsmaterialet och lämpligt beteende för att minska svinnet och därmed miljöpåverkan.

Delprojekt 10. Rening av havet utanför Trelleborgs kommuns kust.

Eftersom åtgärderna under Delprojekt 10 bland annat syftar till att rena eller rensa havsvatten i och eller utanför Trelleborgs hamn vore det lämpligt att även involvera Trelleborgs Hamn AB i åtgärdsarbetet som en av de ansvariga.

Tillägg

Förslag om ytterligare ett delprojekt.

Ett delprojekt saknas i handlingsplanen och avdelningen för Hållbar Utveckling föreslår Delprojekt 12. Trelleborgs kommun plastbantar. Detta delprojekt bör syfta

till att Trelleborgs kommun på ett strukturerat och målmedvetet sätt ska minska sina inköp av plastbaserade produkter på olika sätt. Framför allt bör onödig plast undvikas i samband med upphandling och inköp; exempelvis genom att undvika engångsartiklar som plastskedar och muggar, eller att ställa krav på minskad användning förpackningsmaterial, små förpackningar och onödigt emballage. Dessa blir dessutom direkt ett avfall efter uppackning eller användning, vilket i sin tur Trelleborgs kommun ska hantera. I detta delprojekt har samtliga förvaltningar ett medansvar för att åtgärder genomförs.

Barnchecklistan

Genom att målmedvetet arbeta med åtgärderna i Miljöavdelningens framtagna handlingsplan för att minska spridningen av mikroplaster i Trelleborgs kommun – Projekt mikroplaster, kommer Trelleborgs kommun att bidra till en mera hållbar utveckling och därmed även på ett bra sätt tillvarata barns, ungas och kommande generationers rättigheter till en tillgänglig, ren och hållbar miljö i framtiden. Trelleborgs kommun tar genom handlingsplanen ett övergripande kommunalt ansvar för dagens och morgondagens marina miljö gällande mikroplaster.

Förslag till beslut

Arbetsutskottet beslutar att föreslå kommunstyrelsen besluta att besvara remissen enligt ovan yttrande.

Expedieras

Samhällsbyggnadsnämnden